

Moral Political Participation Behaviors of Graduate Students in Bangkok Metropolitan¹

Wichuda Kijtorntam²

Pichamon Boonsit³

Received: May 31, 2015 Accepted: August 15, 2015

Abstract

This research aimed to study the correlation model between bio-social factors and moral political participation behavior in graduate students in the Bangkok metropolitan. Samples were 361 students in Bangkok Metropolitan University selected by a stratified random sampling technique. The data was analyzed by Canonical Correlation Analysis. The result showed that there was 1 model of correlation between the set of bio-social factors variable and the set of moral political participation behavior variable, the canonical correlation coefficient was 0.661 which was statistically significant at .05 level. In addition, the set of bio-social factor had 20 percent of changing effect on moral political participation behavior variable.

Key words: Political participation behavior, Moral, Undergraduate student, Bio-social factor

¹ Research article funded by Srinakharinwirot University, Thailand.

² Assist. Prof. Dr., Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University, Thailand.

e-mail: kijtorntam@hotmail.com, wichudak@swu.ac.th. Tel: 0891148288

³ Doctoral student in Applied Behavioral Science Research, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University, Bangkok Thailand.

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร¹

วิชуда กิจธรรม²

พิชามญช์ บุญสิทธิ³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางชีวสังคมและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 361 คน คัดเลือกด้วยการสุ่มแบบเป็นขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสหสัมพันธ์คาโนนิกอล ผลการวิจัย พบว่าแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมและชุดตัวแปรพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษามีแบบแผนเดียว โดยปัจจัยทางชีวสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คาโนนิกอลเท่ากับ 0.661 และสามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษาร้อยละ 20

คำสำคัญ: พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง คุณธรรม นิสิตนักศึกษา ปัจจัยทางชีวสังคม

¹ บทความวิจัยได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ e-mail: kijtorntham@hotmail.com, wichudak@g.swu.ac.th โทร. 0891148288

³ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ (พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2555) ได้ให้ความสำคัญและยึดมั่นในปรัชญา หลักการ และแนวทางของการให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น ในการกำหนดนโยบายสาธารณะ และการตัดสินใจทางการเมือง ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุดประเด็นหนึ่งในกลไกของการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย (อรุณี ปริศนานันท์กุล, 2552; พรทิพย์ แก้วคำมูล, 2556) การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ต่อการเมือง การปกครองของประเทศ และที่สำคัญการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และควบคุมการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และเจ้าหน้าที่ภาครัฐได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมือง ยังเป็นทั้งเป้าหมาย และกระบวนการทางการเมือง คือเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย สังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ พิจารณาได้จากระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยที่สังคม ที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่าสังคมนั้นมีความเป็นประชาธิปไตยต่ำ ถ้ามีระดับการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองสูง แสดงว่าสังคมนั้นมีการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสูง อีกทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวบ่งบอกถึงอุดมการณ์ เจตนคติทางการเมืองของประชาชนในชาติได้อีกด้วย (อารีย์วรรณ พูลทรัพย์, 2554)

กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public participations) เป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมายในการให้ข้อมูลต่อสาธารณชน และให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อนโยบายของรัฐและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ” อย่างมีคุณค่าและชอบธรรม (วันชัย วัฒนศัพท์, 2543) ในทางกลับกันการมีส่วนร่วมทางการเมือง ยังเป็นกิจกรรมที่ประชาชนนำไปใช้เพื่อกดดันหรือโน้มน้าวให้รัฐบาล หรือรวมตัวกันเพื่อโน้มน้าวหรือกดดันรัฐบาล การประท้วง และการใช้ความรุนแรง (Huntington & Jorge, 1975) ซึ่งมิลเบรท (Milbrath, 1971) ได้จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ 6 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ 1) การเลือกตั้ง (Voting) 2) การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (Party and campaign workers) 3) การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน (Community activities) 4) การติดต่อกับทางราชการ (Contracting officials) 5) การเป็นผู้ประท้วง (Protestors) และ 6) การเป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมือง (Communicators)

ทั้งนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ มีวิธีการที่แตกต่างกันออกไป ตามระบอบการเมือง และบริบทสังคมวัฒนธรรม รวมถึงสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ รูปแบบแรกของการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือ แบบเป็นทางการ ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองที่มีกฎหมายรองรับให้ประชาชนสามารถกระทำได้ หรือกระทำโดยวิธีการที่เป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น การเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างเสรี ส่วนอีกรูปแบบคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่เป็นทางการ เช่น การเดินขบวนหรือชุมนุมเพื่อการสนับสนุนหรือคัดค้านการทำงานของรัฐบาล ซึ่งรวมถึงการกระทำต่าง ๆ ที่สามารถส่งผลต่อการทำงานของรัฐบาลได้ (จันทนา สุทธิจारी, 2544) กลุ่มนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยก็เป็นอีกกลุ่มที่เคยมีบทบาทสำคัญในการแสดงพลังทางความคิดเพื่อชี้นำสังคมในการต่อต้านอำนาจเผด็จการทหาร กลุ่มนิสิตนักศึกษาในสมัยนั้นเป็นที่ยอมรับและได้รับการเชื่อถือ เพราะเป็นพลังบริสุทธิ์ แต่ในปัจจุบันนิสิตนักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองน้อยลง ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากสถานการณ์ในแต่ละยุคสมัยมีความแตกต่างกัน ปัญหาการเมืองในปัจจุบันอาจจะส่งผลให้มีความคิดแตกแยกกันเป็นฝ่ายต่างๆ รวมถึงฝ่ายที่ไม่สนใจการเมือง การออกมาเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษาจึงต้องมีความระมัดระวัง เพื่อไม่ให้ตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (สมพิศ คล้ายวงศ์, 2543; ภัศกดิ์ กัลยาณมิตร, 2552; ปริญา เทวนฤมิตรกุล, 2554) เพื่อให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองนำไปสู่การตัดสินใจใด ๆ อย่างมีคุณค่า และอย่างชอบธรรม (Meaningful participations) (วันชัย วัฒนศัพท์, 2553) เพื่อให้ประชาชนได้มีสิทธิมีเสียงในการส่งเสริม สนับสนุนการทำงานของรัฐบาลได้อย่างเหมาะสม การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ และมีความ

จำเป็นต่อกระบวนการและระบอบการเมืองในทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงถึงสิ่งที่ต้องการ (Demand) และการแสดงความสนับสนุน (Support) เพื่อการดำรงอยู่ของระบบการเมือง (Easton, 1971) การมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ดี ซึ่งประกอบด้วยคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันได้แก่ ประพฤติเป็นธรรม คือ มีความเที่ยงธรรมและยุติธรรม โดยเฉพาะการให้ความคิดเห็นทางด้านการเมือง ตลอดจนความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ (คนอง วังฝายแก้ว, 2544; ศรัณยู หมั่นทรัพย์, 2554)

แมคคอลลอสกี (McClosky, 1968) อธิบายว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปรากฏการณ์ที่ สลับซับซ้อน ปัจจัยด้านชีวสังคม เช่น ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ ระยะเวลาที่อาศัย ถิ่นที่อยู่อาศัย และการเปลี่ยนแปลงชนชั้นทางสังคม (Social Mobility) มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง สอดคล้องกับการศึกษาของ สติธร ธานานิโชติ (2550) ซึ่งพบว่า ปัจจัยชีวสังคม ได้แก่ เพศ เชื้อชาติ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การนับถือศาสนา และที่อยู่อาศัย เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลก่อให้เกิดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัย

จึงมีความสนใจศึกษาความสำคัญของปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ อายุ มหาวิทยาลัยที่สังกัด และผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมกรที่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา ในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นพลเมืองที่ดีเพื่อการดำรงอยู่ของระบบการเมืองไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางชีวสังคม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ มหาวิทยาลัย และผลการเรียนเฉลี่ยสะสม กับพฤติกรรมกรรมกรที่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยทางชีวสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมกรที่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรม
2. ตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมมีความสัมพันธ์กับตัวแปรในชุดตัวแปรพฤติกรรมกรรมกรที่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้คือ นิสิต/นักศึกษาที่กำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คน ถูกคัดเลือกด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างเอง เพื่อศึกษาปัจจัยทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง โดยลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นการเติมคำตอบในช่องว่างเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปที่ตรงกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้ คือ เพศ อายุ ชั้นปี การศึกษา มหาวิทยาลัย ผลการเรียน คณะ และแบบวัดพฤติกรรมกรรมกรที่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรม ซึ่งใช้แนวคิดเป้าหมายกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีความเที่ยงธรรมและยุติธรรม มีจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบรายงานตนเอง (Self-reported) มีลักษณะมาตรวัดแบบมาตรประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับโดยเริ่มตั้งแต่ทำบ่อยมาก (5) ไปจนถึงไม่ทำเลย (1) จำนวนทั้งหมด 13 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.789

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เบื้องต้นผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลขาดหาย และทำการทดแทนด้วยวิธีการทางสถิติ โดยการใช้ค่าเฉลี่ยแทนข้อมูลที่ขาดหาย จากนั้นใช้สถิติบรรยาย ได้แก่

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และสถิติวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิกอลเพื่อทดสอบสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

นิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.90) มีอายุ 20 ปี (ร้อยละ 32.10) มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20.05 ปี (SD = 1.28) ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 33.20) และศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน (ร้อยละ 27.7) โดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.94-4.00 (ร้อยละ 56.10) และคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 1 สหสัมพันธ์คาโนนิกอลระหว่างชุดตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมกับชุดตัวแปรพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา

Function	Canonical correlation	Eigen values	Wilk's Lamda	p-value
1	.450	.253	.787	0.000
2	.116	.014	.986	0.217

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน 2: ตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมมีความสัมพันธ์กับตัวแปรในชุดตัวแปรพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรม

ผลการวิเคราะห์ค่านำหนักมาตรฐานคาโนนิกอลพบว่า ปัจจัยทางชีวสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมี

(\bar{x} =3.93, SD=1.37 และ \bar{x} 3.93, SD=1.43 ตามลำดับ)

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน 1: ปัจจัยทางชีวสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรม

ผลการทดสอบแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมมีความสัมพันธ์กับชุดตัวแปรพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิกอลพบว่า แบบแผนความสัมพันธ์มี 1 แบบแผน มีค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกอลเท่ากับ 0.661 ชุดตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมสามารถอธิบายความแปรปรวนของชุดตัวแปรพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมได้ร้อยละ 20 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 1

คุณธรรมของนิสิตนักศึกษาคือ มหาวิทยาลัยที่สังกัด และเกรดเฉลี่ยสะสม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมในระดับที่ยอมรับได้ (มีค่าความสัมพันธ์มากกว่า 0.30) คือมหาวิทยาลัยที่สังกัด ($r=0.998$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมกับตัวแปรทางชีวสังคมทั้ง 4 ตัวแปรคือ เพศ อายุ มหาวิทยาลัยที่สังกัด และผลการเรียนเฉลี่ยสะสม พบว่า มหาวิทยาลัยที่สังกัดมีขนาด (Magnitude) ของความสัมพันธ์กับชุดตัวแปรทางชีวสังคมมากที่สุด และอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ($r=0.991$) ในขณะที่ชุดตัวแปรพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่ง

ประกอบด้วย 2 ตัวแปรย่อยคือ พฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมแบบเป็นทางการ และพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมแบบไม่เป็นทางการ มีความสัมพันธ์กับชุดตัวแปรพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่ยอมรับได้ทั้ง 2 ตัวแปรย่อย ($r=0.382$ และ -0.357 ตามลำดับ) ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 คำนวณน้ำหนักคานอนิคอลระหว่างปัจจัยทางชีวสังคมกับพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา

ชุดตัวแปร	องค์ประกอบ	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คานอนิคอล	
		คะแนนมาตรฐาน	เชิงโครงสร้าง
1. ปัจจัยทางชีวสังคม	1. อายุ	0.002	0.010
	2. เพศ	0.132	0.118
	3. มหาวิทยาลัย	0.998*	0.991
	4. เกรดเฉลี่ย	0.018*	-0.266
2. พฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรม	1. พฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมแบบเป็นทางการ	0.519	0.382
	2. พฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมแบบไม่เป็นทางการ	0.557	-0.357

* $p < .05$

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมกับชุดตัวแปรพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ชุดตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมมีความสัมพันธ์กับชุดตัวแปรพฤติกรรมกรรม

มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบของชุดตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมพบว่า มีเพียงมหาวิทยาลัยที่สังกัด และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาจากขนาดของความสัมพันธ์พบว่า มีเพียงมหาวิทยาลัยที่สังกัดเท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อชุดตัวแปรพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วม

ทางการเมืองอย่างมีคุณธรรม ทั้งนี้ อาจจะเป็นผลเนื่องจากการหล่อหลอมของมหาวิทยาลัยผ่านกระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนานิสิต นักศึกษาของมหาวิทยาลัยผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2553) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นผลจากการได้รับการกล่อมเกลาทางการเมือง นอกจากนี้จากผลการศึกษาของ ชลัช จงสีบพันธ์ (2527) ยังอธิบายด้วยว่าสภาพแวดล้อม รวมถึงการสนับสนุนของสถาบันการศึกษาจะเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา

สำหรับปัจจัยทางชีวสังคมอื่นๆ ได้แก่ อายุ ที่ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษาทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนิสิตนักศึกษามีอายุที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของมยุรี ธนอมสุข (2554) ซึ่งทำการศึกษาในนิสิตภาควิชาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งพบว่า อายุ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ผลการศึกษาครั้งนี้มีความแตกต่างจากการศึกษาอื่นๆ เช่น จากการศึกษาของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2553) ซึ่งพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ อายุ และจากข้อสรุปจากการศึกษาของ มิลแบรทและโกเอล (Milbrath & Goel, 1977) ซึ่งได้รวบรวมแนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับปัจจัยทางชีวสังคมพบว่า บุคคลจะมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่ม

มากขึ้นเรื่อยๆ ตามช่วงอายุ จนกระทั่งถึงวัยกลางคนแล้วจะค่อยๆ ลดลงเมื่อมีอายุเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการศึกษาของ นาถชฎา ตริปัญญาศิลป์ (2548) ในเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย ก็มีข้อค้นพบสอดคล้องกันว่า เมื่อบุคคลมีอายุเพิ่มขึ้นจะทำให้มีการเข้าไปเกี่ยวข้องกับทางการเมืองมากขึ้น และทำให้มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

สำหรับปัจจัยทางชีวสังคมด้าน เพศ พบว่า ไม่มีอิทธิพลต่อแปรพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา ซึ่งมีความแตกต่างจากผลการศึกษาของ ชลัช จงสีบพันธ์ (2527) ที่ศึกษาลักษณะทางชีวสังคม ลักษณะบริบท และลักษณะทางจิตวิสัยของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตศึกษาที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยทำการศึกษาในนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 จำนวน 765 คน โดยผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรปัจจัยชีวสังคมมีความสัมพันธ์และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ โดยเฉพาะตัวแปรเพศ และภูมิกำเนิด และเป็นปัจจัยที่จะมีส่วนช่วยพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ทั้งนี้พบว่าเพศชายจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง อาจจะเป็นเนื่องมาจากเพศชายจะมีความรู้สึกรู้สึกผูกพันกับสถานการณ์ในสังคมมากกว่า และมีบทบาทในสังคมที่เป็นอิสระมากกว่าเพศหญิง และจากการศึกษาของ จิรชาติ นาคสวัสดิ์ (2540) และ ชัยวัฒน์ รัฐขจร (2522) ยังพบด้วยว่า เพศมีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย รวมทั้งความกระตือรือร้น

ในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง โดยเพศชายจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิงเช่นกัน มาโนชญ์ จารุชัยมนตรี (2542) ซึ่งพบว่าเพศที่แตกต่างกันของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการทำให้ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาเบื้องต้นโดยนำกลุ่มตัวแปรปัจจัยทางชีวสังคมมาทำการศึกษา อย่างไรก็ตามการนำปัจจัยอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางจิต หรือปัจจัยทางสังคม เข้าร่วมทำการศึกษาด้วย น่าจะทำให้เกิดความเข้าใจ และหาหนทางในการสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมแก่นิสิตนักศึกษาได้มี

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลวิจัยทำให้ทราบว่าปัจจัยทางชีวสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมของนิสิตนักศึกษา การสนับสนุนปัจจัยดังกล่าวจึงจะมีส่วนในการสนับสนุนให้นิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณธรรมได้ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัย ครอบครัว หรือแม้แต่ตัวนิสิตนักศึกษาเองจะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนดังกล่าว

รายการอ้างอิง

- คะนอง วังฝายแก้ว. (2544). *บทบาท หน้าที่ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/445352>.
- จันทนา สุทธิจारी. (2544). *การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ วี เจ พรินติ้ง.
- จิราชาติ นาคสวัสดิ์. (2540). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชลัช จงสืบพันธ์. (2527). *การศึกษาลักษณะทางชีวสังคม ลักษณะบริบท และลักษณะทางจิตวิสัยของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตศึกษาที่มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชัยวัฒน์ รัฐขจร. (2522). *ความเข้าใจทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาการปกครองบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาถฐา ตรีปัญญาศิลป์. (2548). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนไทย*. เอกสารวิชาการทางการศึกษาหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 9 สถาบันพระปกเกล้า. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ปริญญา เทวณมิตรกุล. (ไทยโพสต์ วันที่ 2 กรกฎาคม 2554). *3 ก.ค. ปลุกคนหนุ่มสาวชี้ชะตาประเทศ!*. สืบค้นจาก http://lovefmud.com/index.php?option=com_content&view=article&catid=6&id=6
- พรทิพย์ แก้วคำมูล. (2556). *การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม*. สืบค้นจาก http://www.opdc.go.th/special.php?spc_id=2&content_id=156
- ภิกค์ศักดิ์ ภัณฑานมิตร. (2552). *การเมืองว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต นักศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. สืบค้นจาก <http://www.oknation.net/blog/pisak/2009/03/25/entry-2>.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). *รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. สืบค้นจาก <http://www.ssruii.ssru.ac.th/bitstream/ssruir/322/1/047-53.pdf>
- มยุรี ถนอมสุข. (2554). *การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตภาควิชาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*. คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- มานิชญ์ จารุชัยมนตรี. (2542). *การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2553). *คนไทยไม่ทอดทิ้งกัน: คู่มือการจัดการสร้างความปรองดองในระบบบริการสาธารณสุข*. ขอนแก่น: ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท.
- ศรัณยู หมั่นทรัพย์. (2554). *ภาคประชาสังคมกับการแก้ไขปัญหาชนกิจการเมืองไทย: การใช้จ่ายเงินในการหาเสียงเลือกตั้ง*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

- สตีลธรร ธานานิธิโชติ. (2550). พฤติกรรมนิยม (Behavioralism) และสถาบันนิยม (Institutionalism) ในการเมืองเรื่องการเมืองเลือกตั้งของไทย. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 5(3), 37-56.
- สมพิศ คล้ายวงศ์. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18-20 ปี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อรุณี ปริศนานันท์กุล. (2552). มุมมองของนิสิตนักศึกษาต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การศึกษาอบรมหลักสูตรการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูงรุ่นที่ 1. คณะกรรมการการเลือกตั้ง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารีย์วรรณ พูลทรัพย์. (2554). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Easton, D. (1971). *The Political System: An Inquiry into the State of Political Science*. (2nd ed.). NY: Knopf.
- Huntington, S. P., & Jorge I. D. (1975). Political Development. In F. Greenstein and N. Polsby (eds.), *Handbook of Political Science*. Polity: Addison-Wesley.
- McClosky, H. (1968). Political Participation. In D. L. Sills (ed.), *International Encyclopedia of the Social Sciences* (Vol.12. pp 252). NY: Macmillan Co. & Free Press.
- Milbrath, L. W. (1971). *Political Participation*. NY: University of Buffalo Press.
- Milbrath, L. W., & Goel, M. L. (1977). *Political Participation: How and Why Do People Get Involved in Politics*. CI: Rand McNally College Publishing Company.